

KWPS

Het Nieuwe Pensioen

De terugkeer van het pensioenpaternalisme?

Jan-Olivier Kuijkhoven
Amsterdam, 4 februari 2016

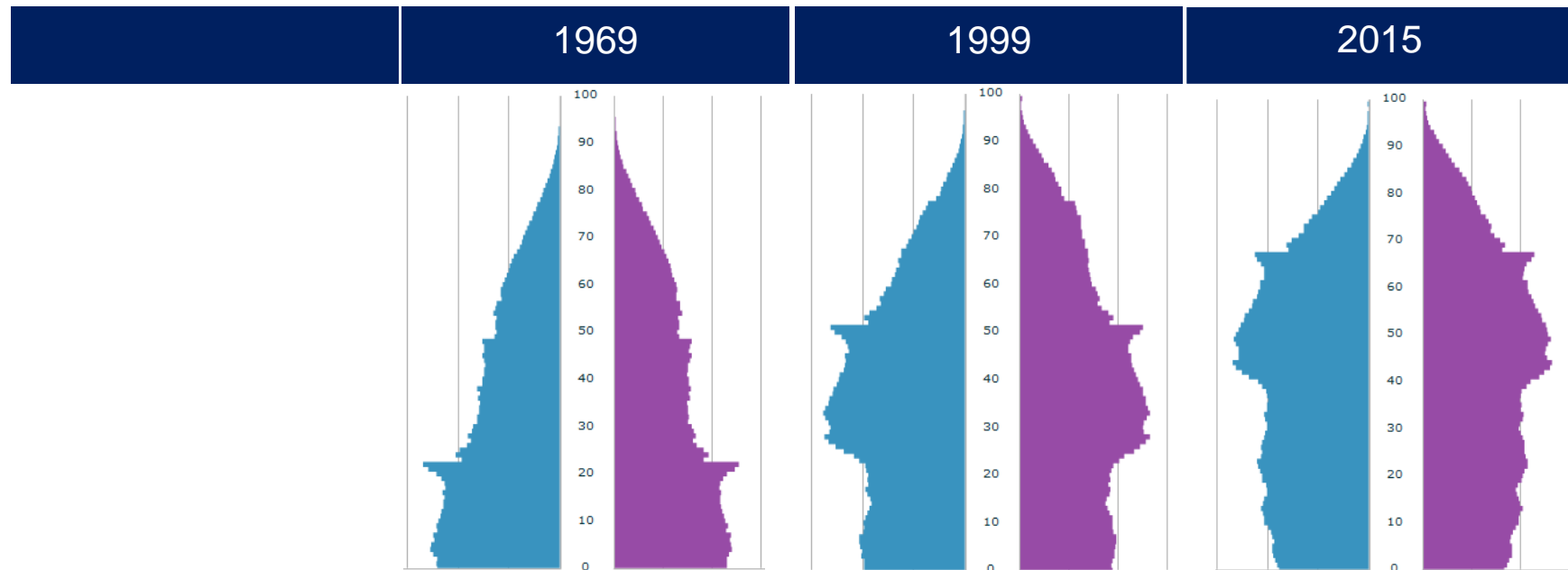
Het nettopensioen is geregeld

Boventons pensioenpaternalisme

- De 25 grootste werkgevers hebben werknemers gecompenseerd voor het verdwijnen van de pensioenopbouw boven € 100.000*
- Driekwart van deze ondernemingen heeft netto pensioen ingevoerd
- Voornamelijk default deelname met mogelijkheid opting out
- Van werknemers die een ton verdienen mag verondersteld worden dat ze zelf kunnen sparen voor hun pensioen. Dat wil niet zeggen dat ze dat doen, er de tijd voor hebben, etc.
- Dat blijkt: meer dan 80% van de werknemers neemt deel (terwijl het geld niet vererft...)
- Bij kleinere werkgevers ontbreken nettopensioenregelingen
- Wat is er geregeld voor de overige 98% van de beroepsbevolking?

* Onderzoek Focus Orange

Demografische ontwikkeling

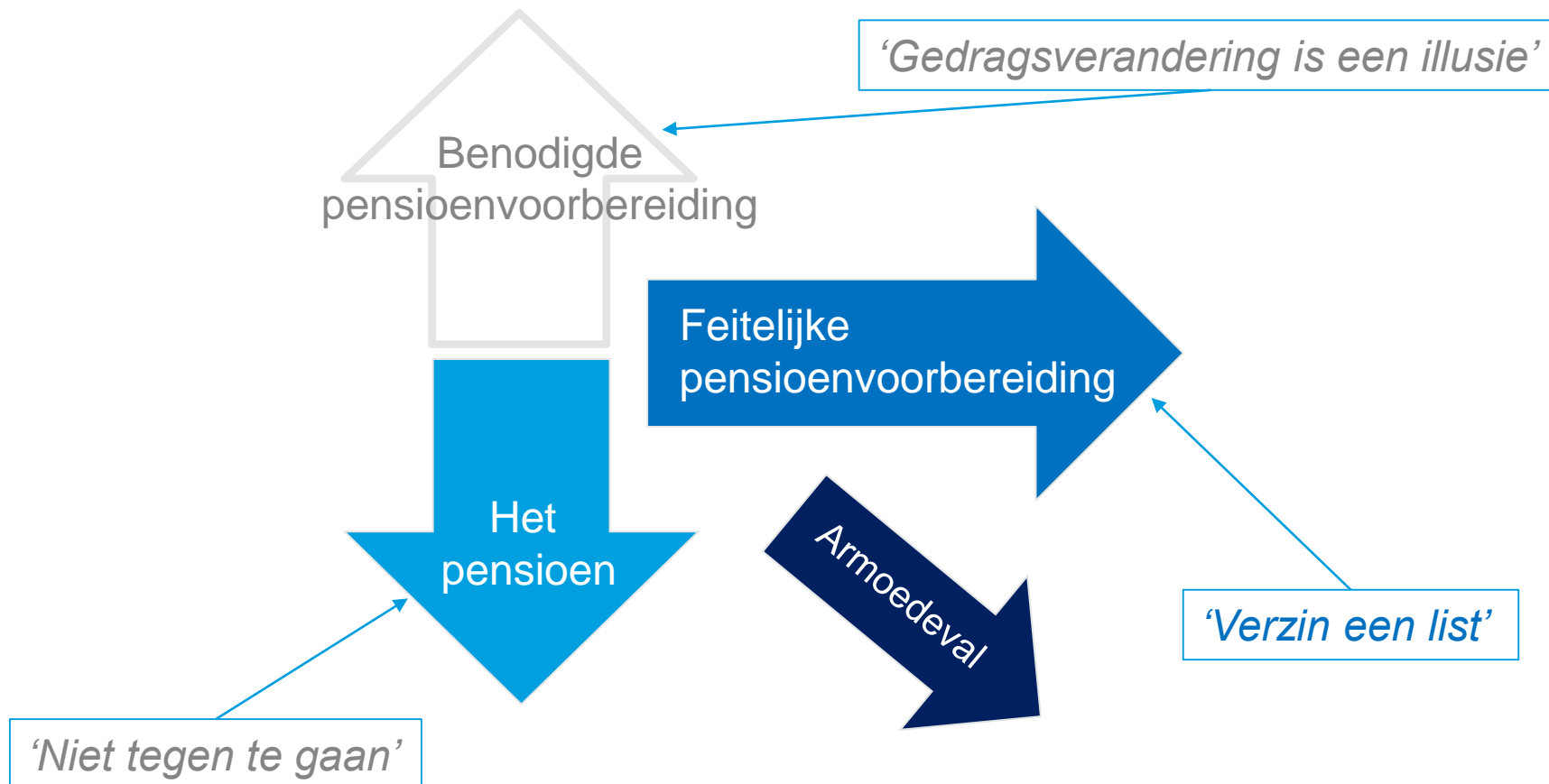

Demografische ontwikkeling en fiscaal instrumentalisme

	1969	1999	2015
STAR	70% eindloon	70% eindloon?	
Fiscaal maximum	Maatschappelijke opvattingen	70% eindloon (Witteveenkader)	70% middenloos (50% eindloon) !
Zachte rechten	Wat is dat?	Opkomst (C)DC	Uitgangspunt !
Indexatiekansen	Hoog	Afnemend	Laag !
Vangnet overheid	Groot	Krimpnd	Klein !
Zorgplicht werkgever	Klein	Groeiend	Groot !
ZZP-ers	Wat is dat?	In opkomst	Recordhoogte !
Pensioenbewustzijn	Laag	Laag	Laag
	+ Onbewust vitaal		+ Onbewust niet-vitaal

Voorlichting leidt niet tot algehele gedragsverandering

Vrij zinloos: de intentie van de werknemer veranderen*

- Zelfs mensen met volledig inzicht in het belang van pensioenvoorbereiding hebben moeite met het tijdig uitvoeren van de benodigde taken
- Ook als mensen inzien dat pensioen belangrijk is, wordt de voorbereiding nog uitgesteld
- Bij meer keuzevrijheid neemt de inactie van mensen toe
- Waarom? De present bias; mensen hebben de neiging een voorkeur te geven aan onmiddellijke beloning ten koste van lange termijn intenties
- Anders gezegd: Het creëren en benadrukken van voordelen op lange termijn draagt bij aan het vormen van intenties. Korte termijn factoren spelen echter een veel grotere rol in de uitvoering van de voorbereiding.

* Zie rapport Netspar / Universiteit van Tilburg: 'Waarom mensen de pensioenvoorbereiding uitstellen en wat daaraan te doen is', Krijnen, Breugelmans, Zeelenberg

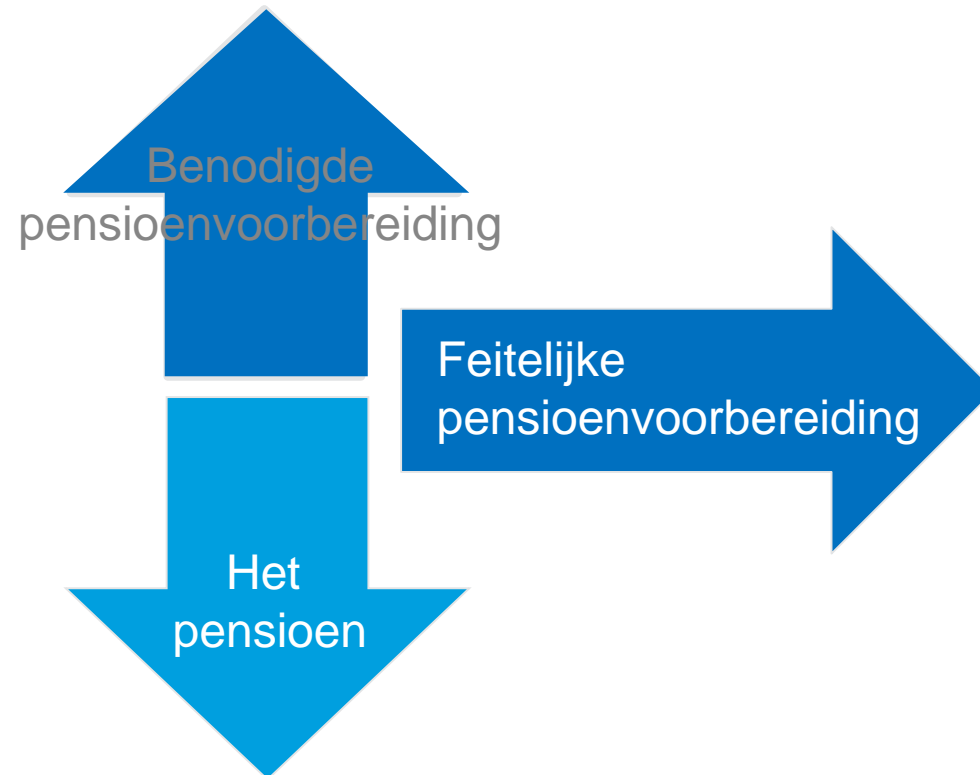
Zinvol: het gewenste gedrag faciliteren

Aanbevelingen Krijnen, Breugelmans, Zeelenberg

- Stel deelname verplicht
 - Uitstel heeft geen negatieve consequenties als er een verplichting is
- Kies slimme standaardopties
 - Omdat mensen actieve keuzes meestal uitstellen, is de standaardoptie de meest gekozen optie. Combineer standaard sparen met opting out zodat er vrijheid wordt gevoeld én is
- Maak de voorbereiding eenvoudiger
 - Eenvoudige taken en keuzes worden minder vaak uitgesteld. Maak keuzes aanpasbaar of omkeerbaar, deel taken en keuzes of neem ze over. Richt financiële educatie meer in op het proces dan op de uitkomst
- Bied de werknemer de mogelijkheid om keuzes vooraf vast te leggen
 - Uitstel zal minder plaatsvinden als toekomstige keuzes zijn vastgelegd
- Geef de werknemer inzicht in directe voordelen
 - Door te wijzen op directe financiële voordelen of een positieve invloed op de gemoedstoestand zal uitstel van de voorbereiding minder plaatsvinden

Gevolg van het faciliteren van het gewenste gedrag

Het Nieuwe Pensioen bij KWPS

Een praktijkvoorbeeld

leeftijd	1,875% Pensioen nu	2,25% Pensioen vroeger	Δ bruto	Δ netto *
15-25	4,4%	5,6%	1,2%	1,46%
25-35	6,3%	8,1%	1,8%	1,94%
35-45	9,3%	12,1%	2,8%	2,68%
45-55	13,95%	18,15%	4,2%	3,57%
55-65	21,25%	27,95%	6,7%	5,05%
66-68	27,7%	39,0%	11,3%	6,10%

Stortingen:

- Tenminste de staffelvolgende bedragen worden maandelijks ingehouden op loon werknemer
- Default deelname met jaarlijkse mogelijkheid tot opting out en weer instappen
- Bijsparen / inhaal mogelijk

Beleggingen:

- Life Cycle afbouwend naar de sterftedatum

Opnames:

- Einde dienstbetrekking (pensioen of eerder)
- Aflossing hypotheek, werk naar werk
- Opleidingen, zorg
- Hardheidsclausule

Deelname:

- Via opting in meer dan 90% van de werknemers

Voorbeeld: een werknemer van 46 met een pensioengrondslag van € 50.000 stort tenminste 3,57% oftewel $\text{€ } 1.785/12 = \text{€ } 148,75$ per maand.

* In de berekende percentages is uitgegaan van 42% (ondertonse) belastingdruk alsmede een cumulatief effect van de te betalen vermogensrendementsheffing gedurende de opbouw

The proof of the pudding is in the eating

Het nieuwe pensioen: one size fits all?

The overconfident

- Hebben geen intentie, vertonen het gedrag niet
- Moeten overtuigd worden van het probleem en HNP als de oplossing

The emotional

- Hebben de intentie, vertonen het gedrag niet
- Zijn 'dolblij' met HNP en gaan het gedrag vertonen

The Alpha males

- Hebben de intentie, vertonen het gedrag
- Switchen op basis van ratio naar HNP en blijven het gedrag vertonen

Categorieën ontleend aan Netspar paper januari 2016 'segmentation of pension plan participants'

Is het Nieuwe Pensioen wel pensioen?

Pensioenwet is immers niet van toepassing

Kenmerk Nieuwe Pensioen	Pensioenkenmerk
Externe vorming van vermogen, waaronder Stichting spaarfonds	<ul style="list-style-type: none"> • Alle pensioenstelsels in Nederland
Actuarieel stijgende inleg	<ul style="list-style-type: none"> • (i)DC • zuiver actuariële premie bij DB
Individueel kapitaal	<ul style="list-style-type: none"> • (i)DC • Beoogde tweede pijlerpensioen per 2020
Life Cycle beleggen met doorbeleggen na pensioendatum	<ul style="list-style-type: none"> • (i)DC zoals het per 1-7-2016 is • Beoogde tweede pijlerpensioen per 2020
Te combineren met (4 ^e pijler) collectieve risicodekkingen op basis van solidaire premiestelling	<ul style="list-style-type: none"> • Alle pensioenstelsels in Nederland • Beoogde tweede pijlerpensioen per 2020
Opneembaar voor aflossing huis, zorg	<ul style="list-style-type: none"> • Beoogde tweede pijlerpensioen per 2020
Collectiviteitsvoordelen door schaalgrootte	<ul style="list-style-type: none"> • Alle pensioenstelsels in Nederland
Participatie-verhogend wegens verplichte of default deelname	<ul style="list-style-type: none"> • Alle pensioenstelsels in Nederland